

Badania przesiewowe oczu u cukrzyków w okręgu Oxfordshire
Oxfordshire Diabetic Eye Screening Service

Czym jest retinopatia cukrzycowa?

Gdy cukrzyca uszkodzi niewielkie naczynia krwionośne znajdujące się w części oka nazywanej siatkówką, uszkodzenie to nosi nazwę retinopatii cukrzycowej. We wczesnym stadium choroby retinopatia cukrzycowa nie powoduje uszkodzenia wzroku. Jednakże, z czasem zmiany chorobowe nasilają się i mogą spowodować pogorszenie lub nawet utratę wzroku.

Ryzyko rozwoju retinopatii zwiększa się, jeśli:

- chorujesz na cukrzycę od dłuższego czasu;
- poziom cukru we krwi nie jest systematycznie kontrolowany;
- chorujesz na nadciśnienie;
- jesteś w ciąży;
- przyjmujesz insulinę.

Na czym polegają badania przesiewowe w kierunku retinopatii cukrzycowej?

Badania przesiewowe oznaczają regularne badanie oczu w celu wykrycia zmian charakterystycznych dla retinopatii cukrzycowej, które mogą spowodować uszkodzenie wzroku. Zmiany te określamy jako retinopatię cukrzycową zagrażającą utratą wzroku. Badania przesiewowe są skuteczną metodą wykrywania retinopatii we wczesnym stadium choroby. W razie rozpoznania retinopatii cukrzycowej zagrażającej utratą wzroku pacjent zostanie skierowany do przychodni okulistycznej.

Dlaczego ważne jest wykonywanie badań przesiewowych w kierunku retinopatii cukrzycowej?

Nieleczona retinopatia cukrzycowa jest jedną z najczęstszych przyczyn ślepoty w grupie osób czynnych zawodowo w Wielkiej Brytanii. Zmiany spowodowane retinopatią cukrzycową nie są zazwyczaj zauważalne przez chorego aż do momentu, gdy choroba jest już znacznie zaawansowana.

Choroba cukrzycowa oczu występuje dość często. Szacuje się, że u 1 na 4 pacjentów chorujących na cukrzycę objawy choroby cukrzycowej oczu

pojawiają się w ciągu 5 lat od postawienia diagnozy. U większości chorych zmiany te są niewielkie i nie powodują problemów ze wzrokiem. Każdego roku średnio u 2 ze 100 pacjentów chorych na cukrzycę rozwija się zagrażająca utratą wzroku cukrzycowa choroba oczu.

Istnieje skuteczna metoda leczenia retinopatii cukrzycowej, która może zredukować utratę wzroku, a rezultaty są tym lepsze, im wcześniej rozpocznie się leczenie.

Przydatne informacje dotyczące wykonywania badań przesiewowych oczu u cukrzyków w okręgu Oxfordshire - the Oxfordshire Diabetic Eye Screening Service (ODESS)

W okręgu Oxfordshire, koordynacją badań przesiewowych oczu u cukrzyków zajmuje się biuro ODESS przy szpitalu okulistycznym w Oxford (Oxford Eye Hospital). Z tego biura wysyłane są wszystkie zaproszenia na badania oraz wyniki.

Przeprowadzaniem badań zajmują się wyznaczeni do tego optycy na terenie zamieszkania pacjenta lub specjaliści z lokalnej przychodni lekarza rodzinnego (GP surgery). Raz w roku otrzymają Państwo list z zaproszeniem na badanie przesiewowe oczu przy użyciu aparatu cyfrowego. Badania okulistyczne pełnią istotną rolę w leczeniu choroby cukrzycowej. Każdy kto ukończył 12 rok życia otrzyma zaproszenie na badanie przesiewowe oczu.

Jeżeli w Pańskiej przychodni wykonywane są badania przesiewowe oczu należy zadzwonić do biura ODESS w celu ustalenia terminu wizyty.

W przypadku, gdy Państwa przychodnia kieruje pacjentów na badania do optyka, wraz z zaproszeniem na badanie otrzymają Państwo listę wyznaczonych zakładów optycznych, w których można wykonać badanie. Termin wizyty należy ustalić dzwoniąc bezpośrednio do wybranego optyka. Pacjent umówiony na badanie przesiewowe oczu nie ma obowiązku wykonywania jednocześnie badania wzroku.

Jak będzie przebiegała wizyta?

Specjalista przeprowadzający badanie zweryfikuje dane pacjenta oraz wyjaśni jak będzie przebiegało badanie. Specjalista sprawdzi również widzenie na odległość (ostrość widzenia). Następnie zakropi oczy przy użyciu specjalnych kropli do oczu, które rozszerzają źrenice, tak by

można było wykonać zdjęcie. Krople działają przez 15-20 minut, a przez kolejnych kilka godzin widziane obrazy będą nieco rozmazane i nieostre. Wpłynie to na ograniczenie zdolności prowadzenia pojazdów przez 2 do 4 godzin.

Specjalista wykona co najmniej po dwie fotografie dna oka (siatkówki). Aparat fotograficzny nie dotyka bezpośrednio oczu. Podczas wykonywania każdego zdjęcia zobaczą Państwo błysk światła.

Co należy ze sobą przynieść?

Należy przynieść używane na co dzień okulary. Warto też zabrać ze sobą okulary przeciwsłoneczne, które przydadzą się po badaniu, gdyż w rozszerzonych źrenicach może wystąpić nadmierna wrażliwość na światło.

Co nastąpi po wizycie?

Fotografie zostaną wysłane do ODESS. Następnie zespół wykwalifikowanych specjalistów dokona ich oceny pod kątem retinopatii cukrzycowej. Po około 3 – 6 tygodniach od badania wyniki badania przesiewowego oczu zostaną przesłane do pacjenta oraz do lekarza pierwszego kontaktu.

Większość pacjentów otrzyma kolejne zaproszenie na badanie za rok. Jednakże, zdarza się, że wykonane fotografie oczu są złej jakości. W takim przypadku zostaną Państwo skierowani na badanie biomikroskopem z lampą szczelinową w ambulatorium szpitala John Radcliffe Hospital w celu dokonania dodatkowej konsultacji.

W przypadku, gdy badanie wykaże zagrażającą utratę wzroku retinopatię cukrzycową zostaną Państwo skierowani na dalszą konsultację/badania okulistyczne do szpitala okulistycznego w Oxford (Oxford Eye Hospital).

Podczas rutynowego badania wzroku wykonano u mnie fotografie oczu. Czy nadal muszę zgłosić się na badanie przesiewowe oczu?

Tak, należy zgłosić się na badanie przesiewowe oczu. Większość działających na rynku zakładów optycznych oferuje fotografię siatkówki oka w ramach rutynowego badania wzroku, jednak różni się ono od badania przesiewowego.

Kontakt

W razie jakichkolwiek pytań dotyczących przesiewowych badań oczu, prosimy o kontakt z **biurem ODESS** pod numerem telefonu **01865 231586** (8:30 – 16:30) lub drogą mailową na adres: odess@nhs.net.

Dodatkowe informacje

Dodatkowe informacje znaleźć można na poniższych stronach internetowych:

ODESS: www.oxfordradcliffe.nhs.uk/eyehospital/ODESS

NHS Choices: www.nhs.uk/Conditions/Diabetic-retinopathy

English National Screening Programme for Diabetic Retinopathy:
www.retinalscreening.nhs.uk

Helen Lipinski, Programme Manager, ODESS
Version 2, March 2011; Review, March 2014
Oxford Radcliffe Hospitals NHS Trust, Oxford OX3 9DU
www.oxfordradcliffe.nhs.uk/patientinformation

OMI 2893